

Onderwerp Jongerenparticipatie
ter informatie
Steller Maartje Keijzer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	44 29	Bijlage(n)	3	Ons kenmerk	258985-2022
Datum	1-6-2022	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen van de jongerenparticipatie¹ binnen onze gemeente.

In het huidige coalitieakkoord 2018 – 2022 stellen wij de mens centraal: we luisteren naar wat onze (jonge) inwoners nodig hebben om kansrijk, gezond en veilig op te groeien in een stimulerende omgeving waarin ze hun stem kunnen laten horen. Dit staat ook beschreven in de ‘Kadernota Positief Opgroeien, Preventief jeugdbeleid 2022 – 2032’, die op 26 januari 2022 door uw raad werd vastgesteld. In de LTA van uw Raad staat dat een informerende brief over jongerenparticipatie aan de raad zou volgen. Met deze brief geven wij invulling aan deze toezegging aan uw raad om:

1. Inzicht te geven in de huidige stand van zaken met betrekking tot de jongerenparticipatie binnen de gemeente Groningen;
2. Een vooruitblik te geven op wat nodig is om jongerenparticipatie (beter) te implementeren binnen onze bestuurlijke en ambtelijke organisatie.

Leeswijzer

In paragraaf 1 beschrijven wij wat jongerenparticipatie inhoudt. In paragraaf 2 volgt een korte omschrijving welke motivatie waarom belangrijk is om jongeren te laten participeren. Veel mensen ervaren participatie als gedoe of als vertraging in het werkproces. Waarom vinden wij jongerenparticipatie belangrijk? Paragraaf 3 beschrijft een aantal initiatieven van jongerenparticipatie binnen de gemeente Groningen. Hier hebben wij lessen en adviezen uit getrokken. Tot slot geven wij in paragraaf 4 ter overweging een vooruitblik aan de Raad wat nodig is om jongerenparticipatie beter te

---

¹ In deze brief spreken we over jongeren tussen 12 en 18 jaar.

implementeren binnen onze bestuurlijke en ambtelijke organisatie.

1. Wat is jongerenparticipatie

Jongerenparticipatie vindt haar grondslag in het VN-kinderrechtenverdrag. Kinderen dienen gehoord te worden (art.12 participatie en hoorrecht). Kinderen hebben het recht hun mening te uiten (art. 13 vrijheid van meningsuiting). Jongerenparticipatie is ook landelijk een actueel thema en daarom vol in ontwikkeling. In 2021 – 2022 nam Gemeente Groningen deel aan het experiment *#mijnstemtelt*. Dit was in samenwerking met de VNG en vijf andere gemeenten. Deze samenwerking werd in Groningen feestelijk afgesloten, met het ondertekenen van het manifest *“Praat niet over, maar met ons”*². Jongeren spraken met professionals, ambtenaren en bestuurders over hoe, waarom en waarover zij graag willen participeren³.

De landelijke en lokale overheden zijn allemaal op zoek naar de juiste vorm, het juiste middel en het juiste platform om jongeren duurzaam deel te laten nemen aan (beleids-)thema's die aan hun leefwereld raken. Het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) buigt zich ook over de vraag welke impact jongerenparticipatie kan hebben op (beleids-)thema's. En daarnaast ook welke impact participatie heeft op de jongeren zelf. Jongerenparticipatie is een verzamelwoord voor alle situaties waar jongeren actief betrokken raken bij de maatschappij om hen heen. Bijvoorbeeld doordat ze inspraak krijgen bij politieke besluitvorming, of wanneer een jongerenwerker jongeren betreft bij de uitvoering van activiteiten. Situaties waarin jongeren passief deelnemen aan de maatschappij (als leerling, of als lid van een sportvereniging) vallen niet onder de opvatting van jongerenparticipatie. Meestal wordt onderscheid gemaakt tussen politieke en maatschappelijke participatie. Bij politieke participatie gaat het om jongeren betrekken bij het beleid van de overheid; maatschappelijke participatie richt zich vooral op de eigen inbreng van jongeren bij voorzieningen in hun directe leefomgeving.

2. Wat zijn motieven voor jongerenparticipatie

In gemeente Groningen wonen iets minder dan 24.000 jongeren (12 – 18 jaar). Dat is bijna 10% van de bevolking. Door de groeiende economie en aankomende vergrijzing zijn jongeren belangrijker dan ooit. Besluiten die nu worden genomen, hebben voor hen grote gevolgen. Jongeren verdienen een plek aan tafel als het gaat over klimaatbeleid, ontwikkelingen en besluiten rondom corona. Daarnaast zijn thema's als de aardbevingsproblematiek⁴ van belang voor jongeren. Door jongeren nu te betrekken bij thema's ervaren ze dat ze invloed hebben op hun leefomgeving en het beleid. Onze samenleving heeft kritische, hoopvolle en optimistische bewoners nodig die ervaren dat ze ertoe doen, dat ernaar hen wordt geluisterd en dat de samenleving op hen zit te wachten. Jongeren ontwikkelen hun talenten, vaardigheden en competenties door meedoen, meedenken en meebeslissen. Om de verschillende niveaus van participatie inzichtelijk te maken wordt de participatieladder van Roger Hart gebruikt⁵. De invulling van participatie kan verschillende vormen aannemen. Het kan gaan om inspraak, waarbij jongeren hun mening geven. Het kan gaan om invloed, waarbij daadwerkelijk iets

---

² <https://lokale-democratie.nl/attachment/40ca3f48-fa51-415a-849b-c50d195859c4>

³ bijlage factsheet

⁴ uitspraak van de Kinderombudsman:

<https://www.kinderombudsman.nl/nieuws/op-alle-fronten-te-weinig-aandacht-voor-kinderen-in-aardbevingsgebied>

⁵ bijlage participatieladder

wordt gedaan met hun advies. Ten slotte kan het gaan over initiatief, waarbij jongeren zelf actie ondernemen om iets wat hen bezighoudt voor elkaar te krijgen. Jongeren vormen de motor van de maatschappelijke ontwikkeling. Het besef dat de belangen van jongeren moet worden meegenomen in beslissingen groeit. Jongeren hebben hun eigen belang en perspectief en hun eigen oplossingen voor vraagstukken en (beleids-) thema's. De manier waarop jongeren de wereld zien en ervaren verrijkt het perspectief van volwassen professionals en beleidsmakers. De leefomgeving en het beleid worden door participatie inclusiever.

3. Initiatieven

Jongerenparticipatie levert in de praktijk een ruim en divers aanbod van initiatieven. Initiatieven die zorgen dat jongeren actief meedoen in maatschappelijke en politieke participatie. Binnen de gemeente Groningen worden onder de noemer 'jongerenparticipatie' veel initiatieven geschaard. Soms zijn initiatieven gestart vanuit van de gemeente, vaak ook vanuit derden. Met de uitvoering wordt in Groningen geëxperimenteerd, met wisselend resultaat. In deze brief noemen wij een aantal, benoemen we de lessen die hieruit te trekken zijn en formuleren wij per initiatief een advies voor (gemeentelijk) beleid en uitvoering. Hieronder volgen een aantal initiatieven in de afgelopen vijf jaar, in willekeurige volgorde:

1. Raad van Kinderen (Gemeente Groningen): De afgelopen jaren heeft een groep kinderen advies uitgebracht op thema's die spelen in de gemeente Groningen, zoals bijvoorbeeld armoede en veilig opgroeien.

Les: 1. De kinderen die deelnamen aan de raad zijn geen realistische afspiegeling van de kinderen woonachtig in de gemeente Groningen. 2. De gemeentelijke organisatie is nog niet voldoende ingericht op het opvolgen van de adviezen van de raad van kinderen. 3. De deelnemers in de raad van kinderen voelen zich onvoldoende serieus genomen en verliezen vertrouwen in de lokale overheid en democratie, omdat ze zien dat er niets (of niet snel genoeg) wordt gedaan met hun inbreng.

Advies: 1. Jongeren goed informeren over het participatieproces en verwachtingen vooraf duidelijk maken. 2. We moeten laten zien wat we doen met de adviezen die we krijgen van de jongeren.

2. Speaking Minds (Stimulanz): Samen met jongeren is deze methode ontwikkeld om jongeren in het onderwijs succesvol te betrekken bij lokale beleidsvorming. Jongeren leren hoe beleid tot stand komt, op welke wijze zij hun stem kunnen laten horen en wat hen dit oplevert. Ten slotte presenteren de jongeren hun advies.

Les: Tot op heden is niets met de adviezen van de jongeren gedaan. De gemeentelijke organisatie is nog niet goed ingesteld op het opvolgen van deze adviezen. De jongeren die mee hebben gedaan, voelen zich onvoldoende serieus genomen en verliezen vertrouwen in de lokale overheid en democratie.

Advies: 1. Het is belangrijk om jongeren goed te informeren over het participatieproces en onderlinge verwachtingen vooraf duidelijk te maken. 2. We moeten laten zien wat we doen met de adviezen van de jongeren.

3. Spot TV (Stichting Spot TV): Spot TV is een onlinekanaal voor en door jongeren in Groningen. Het redactieteam wordt gevormd door studenten vanuit verschillende scholen en opleidingen. Een groep jonge mediamakers maken items over actuele en maatschappelijke onderwerpen. Deze hebben veelal betrekking op de leef- en belevingswereld van jongeren.

Les: bundel de communicatiekanalen voor en door jongeren voor eenduidige en efficiëntere communicatie naar de niet altijd goed bereikbare jonge doelgroep.
Advies: Jongeren middelen en mogelijkheden geven om te kunnen participeren. Denk aan meepraten buiten schooltijd, een vergoeding of tegemoetkoming voor hun deelname en een participatievorm die past bij hun manier van werken en hun leeftijd.

4. Youth for Climate Adaptation Conference: tijdens de wereldtop over klimaatadaptatie, die in Groningen plaatsvond op 22 januari 2021, hebben tientallen jongeren vanuit alle hoeken van de wereld in een Jongerenklimaattop hun input geleverd aan de wereldleiders die tijdens de wereld klimaattop bij elkaar waren.

Les: Jongeren die zich bezig willen houden met klimaatadaptatie moeten wereldwijd met elkaar verbonden worden. Daarbij moet kennis meer gedeeld worden.

Advies: bundel de inbreng van al deze jongeren en maak deze toegankelijk. Zo kunnen jongeren van over de hele wereld zich inzetten voor klimaatadaptatie.

5. Meerstad. Bij de totstandkoming van de plannen voor de nieuwe woonwijk Meerstad zijn jongeren in een bijzonder participatieproces al vroegtijdig betrokken.

Les: door nieuwe inwoners van allerlei leeftijden bij het denk- en uitwerkproces rondom een nieuwe woonwijk in een vroeg stadium te betrekken, zijn nieuwe inwoners meer betrokken bij en op hun (toekomstige) omgeving.

Advies: blijf jongeren consequent betrekken bij een zich steeds verder ontwikkelende woonwijk. De groep jongeren verandert immers qua leeftijd, waardoor in de tijd waarschijnlijk andere of meer voorzieningen nodig zullen zijn. Blijf daar dus alert op.

Een volledig overzicht leest u in de bijlage ‘Initiatieven jongerenparticipatie’ die bij deze brief is gevoegd.

4. Jongerenparticipatie in ontwikkeling

Als wij als gemeente jongerenparticipatie vanzelfsprekender willen maken, dan zullen we dat goed moeten blijven organiseren. Er is nu onvoldoende afstemming en samenwerking tussen bestuur, beleid en uitvoering. Met als resultaat verspilde tijd, energie en geld én teleurgestelde jongeren en professionals. Meer coördinatie zal naar onze verwachting kunnen helpen bij het effectief implementeren van jongerenparticipatie in onze gemeente. Hieronder beschrijven wij mogelijkheden die we nader willen onderzoeken om te zorgen dat jongerenparticipatie vast onderdeel wordt van ons werk.

Coördinator jongerenparticipatie

In onze visie zou jongerenparticipatie het nieuwe normaal moeten zijn. Een gemeentelijke coördinator jongerenparticipatie kan daarbij helpen. Deze coördinator adviseert en ondersteunt ambtenaren en professionals bij de ontwikkeling en realisatie van jongerenparticipatie.

Child Friendly Cities⁶

Wij kunnen ons als gemeente aansluiten bij het landelijk netwerk Child Friendly Cities. Dit internationale netwerk is sinds 2003 in Nederland actief als een beweging voor bestuurders, ambtenaren, organisaties, netwerkpartners en geïnteresseerden. Het netwerk CFC werkt aan de implementatie van het Verdrag over de Rechten van het Kind (IRVK) in de volle breedte: participatie van kinderen en jongeren, goede

---

⁶ <https://vng.nl/sites/default/files/2020-06/achtergrond-child-friendly-cities.pdf>

Volgvel 4

voorzieningen, bescherming en extra zorg van kinderen die dat nodig hebben. De vragen vanuit gemeentelijk beleid zijn leidend, zoals: hoe creëren we draagvlak voor kindvriendelijk beleid? Hoe betrekken we de jeugd bij het vormgeven van passend beleid? Wat zijn succesvolle procesvormen? Tot nu toe nemen 345 gemeenten deel aan activiteiten van dit netwerk.

De Jongeren100

De Jongeren100 kan een jaarlijks terugkerend evenement worden om jongeren te betrekken bij een thema dat door hen is gekozen. Het hieruit voortkomende advies wordt opgevolgd binnen een afgesproken termijn. Belangrijk is dat wij vanuit de gemeente aangeven wat we doen met het advies van jongeren. Ook het hebben van budget draagt bij aan het concretiseren van de uitkomsten. De jongeren100 kan mogelijk een onderdeel worden van het curriculum van het onderwijsprogramma.

5. Tot slot

Jongerenparticipatie is in onze visie meer dan alleen aan tafel zitten. Het is ook meer dan meepraten. Jongerenparticipatie zou moeten betekenen dat de kennis, ervaring en visie van jongeren een plek krijgt op de volwassen agenda. Al onze inzet en acties hebben immers effect op de toekomst van onze jongeren en hun belangen daarbij. Zij hebben dus ook alle belang bij de manier waarop wij onze besluitvorming organiseren. Hen daarbij op juiste wijze en tijdig betrekken, maakt onze bestuurlijke keuzes completer. Een voorbeeld hiervan is onze inzet op energietransitie. De keuzes die wij op dit gebied in de komende periode maken, zullen grote invloed hebben op hun toekomst.

Daarom wil het college vaker jongeren betrekken bij thema's die voor hen interessant zijn en ook het participatieproces met de jongeren te gaan inrichten. Vooral niet opnieuw 'het wiel' uit te gaan vinden, maar verder te bouwen op wat we nu al weten en doen. Met als doel jongeren duurzaam te betrekken bij politieke en maatschappelijke thema's, zodat de bestuurlijke, ambtelijke en uitvoerende organisatie beter reageren op wat jongeren nodig hebben om kansrijk, gezond en veilig op te groeien.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.